

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bulev Regele Ferdinand (József főherceg-ut.) 4. Telefon: 151. — Sürögnyom: Közlöny, Arad — Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona. Kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 840, félre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lej feljebb. — Egyes szám 3 Lej, Vasárnap 5 Lej. — (Bucurestiben 50 ban feljebb.) Hirdetések tarifa szerint —

49-ik évfolyam, 184. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Péntek, 1933. augusztus 18

Kölcsönös belátást!

Ami már a Iorga—Argetoianu-kormány szomorú emlékü érája alatt sejtető volt, a nemzeti-parasztpárt kormányzása alatt bekövetkezett. A kormány, nyilván azért, hogy belföldi fizetési kötelezettségeinek eleget tessen, felfüggesztette külföldi adósságainak devizákban való fizetését, mivel passzív a Nemzeti Bank devizamérlege. Ezzel szemben bejelentette a pénzügyminiszter, hogy hajlandó áruban rendezni a további kötelezettségeket, így legalább könnyedén le tudná rázni magáról a természetfölösleg értékesítésének nagy problémáját.

Egy éve sincs, hogy államháztartásunkban a mai helyzet már aggasztó módon, a maga teljes meztelen valóságában megmutatkozott a beavatottak előtt. Akkoriban Argetoianu pénzügyminiszter a probléma súlyát a köztisztviselők és nyugdíjasok vállaira hárította át és a külföldi kötelezettségek rendezéséhez szükséges összegeket egyszerű gesztussal a köztisztviselő státus kasszájából emelte ki. Az államháztartás még mind a mai napig sem tudta azóta százszázalékosan visszafizetni azokat az összegeket, amelyeket ilymódon maga a pénzügyi kormányzat vont el a normális belföldi kormányzat elől. Madgearu éppen ellenkezőjét csinálja, nyilván azért, mert maga is tisztában van vele, hogy a legszükségesebb belföldi kötelezettségek rovására, nem lehet tovább is „Argetoianu-módjára” gazdálkodni. Ezért vált elkerülhetetlenül szükségessé a transzfermoratórium bejelentése, nehogy megálljon az ipar, a kereskedelem gépezete, nehogy benuházzon a gazdasági élet és bekövetkezzék a belföldi gazdálkodás kikerülhetetlen összeomlása, amelyet a fokozott adóprés-irgalmatlan politikájával nevetséges kísérlet ellensúlyozni.

A külföld természetesen nem fogadja hozsannával a kormány elhatározásának hivatalos bejelentését. Külföldi hitelezőink — jórészt olyanok, akik az előző nemzeti-parasztpárti garnitúráknak adtak kölcsönöket, — már eddig is jelentékeny engedményeket tettek, csak hogy továbbra is megkapják esedékes részleteiket. Ezzel szemben, évente még mindig három milliárd lej értékű devizát kellett előteremtenie a Nemzeti Banknak, hogy a külföldi fizetéseknek eleget tessen. Kellett ezt ugyanakkor vállalnia, amikor évről-évre egyre kevesebb deviza gyűlt össze a kasszában és a középeurópai gazdasági háború megszorító rendelkezéseinek következtében, alig 500 millió lej értékű deviza került a Banca Nationala rendelkezésére.

Tisztában kell lennünk vele, hogy a kormány nem a fizetést, hanem a fizetésnek eddigi módját tagadta meg csupán. Ez azt jelenti, hogy minden másban hajlandó fizetni, amije van, csupán devizában nem tud, mert az nincs neki. Ha tehát külföldi hitelezőink buzát, petróleumot, sőt, olajat, élőállatot, vagy fát, vagy pedig lejt elfogadnak azon a paritásos alapon, amelyeket a bucuresti-i tőzsdén jegyeznek, úgy továbbra sincs akadály a annak, hogy ki-ki megkapja járandóságát. A kormány tehát intézkedésében nem tesz mást, mint kényszerhelyzetére hivatkozva belátásra kívánja bírni hitelezőit az ország helyzete iránt és a hitelezők — mit tehetnek mást — ha zúgolódva is, de be fogják előbb-utóbb látni, hogy meg kell fogadniuk azt, amit adni tudunk, ha már megadjuk megadni, amit megígértünk...

... hogy az ország gazdasági helyzetéről szabadult fel a külföldi hitelezők belátásával és a pénz életadó bizounyával felélénkíti a gazdaságát. Ezzel szemben, az ország gazdasági helyzetét azonban, hogy...

Amerikai légiflotta készül Európába

Az USA hidroplán-flottája viszonzni kívánja az olasz Azur-flotta látogatását. Az acél- és a barnaszén-trösztök hadat üzentek Rooseveltn munkareform-tervezetének

WASHINGTONBÓL jelentik: Az olasz légiflotta diadalmos Océanrepülése még mindig lelkes visszhangot kelt az amerikai sajtóban is. Rómában egyre ünneplik még Balbo légimarsallt és győzelmes flottáját s az egész világon nagy érdeklődést vált ki minden újabb hír az Océanrepülőkről. Az a gyönyörű sportteljesítmény, amit az olasz légiflotta elért s az az őszinte lelkesedés, amely világszerte ennek nyomában jött, azt dokumentálja, hogy a nemzeteket és a népeket nemcsak a gazdasági és politikai események érdeklik, hanem lelkes odaadással vesznek részt a technika és a haladás bármely diadalmos kísérletében.

Mint Washingtonból jelentik, Roosevelt elnök még az olasz légiflotta látogatása alkalmából annak az óhajának adott kifejezést, hogy az Egyesült Államok légiflottája viszonzza az olasz Azur-flotta tisztelő látogatását. Ez a látogatás most küszöbön áll s az amerikai légiflotta lelkesedéstől áthatva készülődik az oceántull utra. Az európai repülésre a legmodernebb USA-hidroplánokat használják fel. Ezeknek teljesítőképeségére vonatkozólag szakértők véleményét kérték ki. A szakértők hangoztatják, hogy az amerikai tengerészet legújabb típusú vízirepülőgépei éppen olyan alkalmasak, sőt talán még alkalmasabbak az Océanrepülésre.

Az acél- és barnaszén-trösztök megbízottai egyébként tegnap hosszas tárgyalásokat folytattak a kormány képviselőivel. Általános a vélemény, hogy ennek a két hatalmas trösztnek az állásfoglalásától függ, hogy sikerül-e Rooseveltnak gazdasági terveit végrehajtania. A helyzet ma rendkívül módon kiegyeződött, az említett két tröszt megbízottai ugyanis kijelentették, hogy

tiltakoznak a kormány által elrendelt intézkedések ellen

és nem vezetnek keresztül a munkanélküliség csökkentésének és a munkabérek felemelésének érdekében kiadott intézkedéseket.

Roosevelt ma újból hosszabb ideig tanács-

kozott M. Schwab, C. Taylor, Myron és Schmidt szenátorokkal, a nehézipar képviselőivel. A nagyfontosságú tanácskozásokról hivatalos közlést nem adtak ki, de a kiszivárgott hírek szerint

a tárgyalások eredménytelenül fejeződtek be.

Az acéltröszt képviselői kerekén megtagadták a talpraállítási törvényben elrendelt üzemi átszervezés végrehajtását, valamint a munkaidő leszállításának életbeléptetését. A tárgyalásokat a közeli napokban folytatják annál is inkább, mert Roosevelt úgy érzi, hogy ezeknek a tanácskozásoknak a kimenetele sorsdöntő lehet gazdasági célkitűzéseinek keresztülvitelére.

A lej stabilitását védi a transzfer-moratórium

Atmenetileg árfolyamvesztés érte a román állampapírokat a külföldi tőzsdéken. Sajtókommentárok a kormány döntő elhatározásához. Liberális attek

A külföldi tőzsdék csaknem mindenütt teljes nyugalommal fogadták a kormánynak a transzfermoratóriumról szóló bejelentését. A lej árfolyamát a kormány intézkedése nem befolyásolta és csupán a londoni tőzsdén volt megfigyelhető lényegtelen csökkenés. A bucuresti-i lapok azt hangsúlyozták, hogy a transzfermoratórium életbeléptetésével a kormány épp a stabilizációt akarta megvédeni. Abban az esetben ugyanis, ha a külföldi adósságok részleteinek fedezése érdekében a külföldön nagyobb mennyiségű devizákat vásároltak volna és ilymódon lejt dobáltak volna a piacra, akkor ez természetesen maga után vonná volna a lej árfolyamának csökkenését. Párisban a transzfermoratórium hírére a román állami járadékpapírok estek ugyan, más román állampapírok viszont annál nagyobb ke-

resletnek örvendtek.

A bucuresti-i tőzsde színtén higgadtan fogadta az eseményeket. Egyedül a stabilizációs kötvények árfolyama hanyatlott, ezzel szemben viszont más állami papírok iránt jelentékeny érdeklődés mutatkozott. Amint előrelátható volt, a kormány kezében a transzfermoratórium a „kísérleti ballon” szerepét játsza. Ezzel az intézkedéssel ugyanis a kormány arra akarja bírni a külföldi hitelezőket, hogy egyrészt külföldi adósságaikat, másrészt pedig a részleteket csökkentsék. Ebből a célból a kormány szeptember ötödikén tanácskozásokat kezd Párisban a külföldi hitelezőkkel. Ebből a célból Zauceanu, Tutuc és Stanescu vezetésével delegáció indul a francia fővárosba. Tekintettel arra, hogy a transzfermoratóriumok életbeléptetése más államok részéről is kedvező eredménnyel

ugyanakkor, amidőn a pénzügyi kormányzat kifelé kéri a maga hitelezőinek belátását, befelé maga is példátadó módon gyakorolja a belátás erényét saját adósaival, közelebről pedig az adófizető polgársággal szemben, nehogy a transzfermoratórium jótékony következményei már csak az elárverelt és felprédált

ipari, kereskedelmi vállalatok és szabadfoglalkozású vállalkozások üskeit találják. Adjon a kormány az adózó polgárnak is egy kis lélegzetnyi időt, akkor valóban célt ér és dokumentálva a külföld felé is önzetlen jóakarátát, talpraesít valahogy az elalélt gazdasági életet.

járni, valószínűleg a román transzfermoratórium sem teveszti hatását.

A tegnapi minisztertanács után a következőben az a hír terjedt el, hogy a kormány gabonában akarja fizetni adósságait. Eddig még meg nem erősített hírek szerint a kormány ajánlattal akar fordulni az egyes hitelező országokhoz, hogy az esedékességeket hajlandó deviza helyett gabonában fizetni. Amennyiben a hitelező országok ebbe beleegyeznek — a mire még csak távoli remény sincs — Románia haladéktalanul megkezdené a gabonamennyiségek szállítását.

Londoni jelentések szerint a román járadékkötvény tulajdonosok a transzfermoratórium miatt erőlyes lépésekre készülnek. A Daily Mail azt írja, hogy a hitelezők figyelembe veszik ugyan, hogy Románia főkvitteli cikkeinek: a

Korai hírek az aradi repülő-állomás üzembehelyezéséről

Csupán egy energiateljesítő gép érkezett meg Aradra

Ma hírek terjedtek el arról, hogy az aradi repülőállomás ügyében kedvező fordulat történt, amennyiben megérkezett volna Aradra az állomás teljes rádió-berendezése. Erre vonatkozólag Bótioc Elek dr. az alábbiakat jelentette ki:

— Sajnos, a hírek túl koraiaknak bizonyultak, amennyiben tudomásom szerint a repülőállomáson ezidőszent még nincs egyéb apparátus, mint egy elektromos energiateljesítő-gép, amely mintegy másfél hónappal ezelőtt került Aradra. Mindez azonban nem jelent újat, mintha nem volna helyes és kívánatos dolog, hogy a repülőállomást, mint légi-kikötőt, egyszer valóban üzembe is helyezhessük. Erről beszélni azonban kissé korai dolog, mert hiszen az ügy még mindig bizonytalan állapotban van és jelenleg is Temesvár városa részéről élénk és veszedelmes konkurenciában van részünk a légi-kikötő felállításá ügyében. Az aradiak érdekében egyébként Birtolon Aurél képviselő ur jár el Bucarestben, ahol Rujinsky tábornok ur egyik legnagyobb támogatója az aradiak érdekeinek. Természetesen egyébként — mondotta a polgármester — ha arra kerül sor, az aradi hatóságok a legteljesebb mértékben támogatni fogják az ügyet, azonban a város a jelen pillanatban sehogyan sincs abban a helyzetben, hogy anyagilag is hozzájárulhasson a szükséges készíadásokhoz.

Salzburg és az ünnepi játékok

Írta: WERNER SÁNDOR dr.

II.

Salzburg, 1933. augusztus.

Az a hatalmas, ősi kultúra, amely Salzburgban, ebben a kies fekvésű, ősi, csillogó kis völgyi városban honos, ez teszi különösképpen alkalmissá Salzburgot az ünnepi játékok befogadására. Ez a kultúra ezer év óta egy szárnyaló ivben emelkedett felfelé. Papi méltóságú hercegek, érsekek uralma tette lehetővé, hogy Salzburg alig volt alávétve hadi kilengéseknek, mert mindig kímélték. Így a hadi erőlködések helyett a széles tereken díszes processziók vonultak fel, a várkastélyok inkább ünnepi játékok színhelyei voltak, mint ágyuk és puskák felvonulásának a tere, a templomokban a művészi orgonajáték és a hercegerseki zenekar nem harci melódiákat játszott, hanem az igazi művészet istápolója volt. Így lett predesztinálva Salzburg a nagyszerű „Festspiel“-ek hazájává.

Az ünnepi játékok magja majd tizennégy esztendője a Reinhardt rendezésében színrekerült Hoffmannsthalnak vallásos és morális játéka: a „Jedermann“ volt. Később csoportosultak hozzá azok a nagyszerű zenei produkciók, amelyekkel a bécsi filharmonikus zenekar a lehető legnagyobb zenei élvezetet nyújtotta és amelyeket a leghíresebb énekesek, táncosok és karmesterek egész légiójának művészei egészítették ki.

A minden oldalról hatalmas épülettömböktől körülvett dómterén folyik le a „Jedermann“ („Akárki“) világhíres előadása. Ez képezte mindig a szívét, a magját az ünnepi játékoknak, amelyek-

tengerinek, a tuzának és a köolajnak az ára alacsony, azonban a román kormány eljárását elfogadhatatlannak tartja annál is inkább, mert Románia nemrég Párisban megegyezett hitelezőivel. Reméli, hogy a hitelezőknek sikerül a kormánnyal közösen elintéznük ezt a kérdést és Románia nem fogja megszegni a hitelezőknek tett ígéretét.

A kormánypárti Dreptatea megállapítja, hogy a kormánynak föltétlenül a fenti intézkedésekhez kellett folyamodnia, annál is inkább, mivel — a stabilizáció veszélyeztetése nélkül — nem tudott volna hozzájutni azokhoz az 1700 millió lejt kérvő devizákhoz, amelyek külföldi adósságainak esedékes féltől részletének kifizetéséhez lettek volna szükségesek.

A Vektor a transzfermoratóriummal kapcsolatban cikket közöl, amelyben megállapítja, hogy a fizetések beszüntetésére nem került volna sor, ha a kormány nem folytat olyan szerencsétlen gazdaság-politikát, amely az országot az örvény szélére sodorta. „A liberális-párt — írja a lap — számtalan esetben megragadta az alkalmat, hogy az ország lakosságát figyelmeztesse a kormány gazdasági és pénzügyi politikájának tarthatatlanságára. Mindez azonban eredménytelennek bizonyult, a kormány nemcsak, hogy nem tartotta be a gazdasági programot, hanem a pénzt valóssággal szórja és a parazita kreációk számát

A transzfermoratórium hatása Aradon

A tegnap elrendelt romániai transzfermoratórium Aradon is az érdeklődés homlokterében áll, mert a kereskedelmi életben kedvező eredményeket várnak tőle. Pénzügyi körök megállapítása szerint az állam egyelőre nagy devizakötelezettségektől szabadul meg a transzfermoratórium elrendelése következtében és ezért az országban működő pénzintézetek, valamint importörök remélhetőleg könnyebben hozzájutnak a devizákhoz. Az Aradi Közlöny az ügyben felvilágosítást kért a Banca Nationala aradi fiókjánál, ahol az a vélemény alakult ki, hogy a transzfermoratórium számottevően meg fogja könnyíteni a belföldi devizaellátást és az érdekeltek a jövőben könnyebben juthatnak devizákhoz, tehát a külfölddel gyorsabbá tehető a pénzügyi forgalom.

Ezután az információ után több aradi szakemberhez fordultunk, akik úgy nyilatkoztak, hogy a gazdasági élet törvényei szerint tényleg könnyebben kellene hozzájutni a devizákhoz a magáncégeknak a transzfermoratórium életbeléptetése után, sajnos azonban, ez a gazdasági törvényszerűség nem következett be

egyre szaporítja. Az adókat felemelték, de az állam lövedelmét mégis dezorganizálták s rengeteg egyéb baklövést követtek el. A liberális-párt éppen ezért nem győzi eleget sürgetni a kormány kicserélését, még mielőtt az országot katasztrófába döntenék.

Kormánykörökben a liberális-párt kommunikéjét hangulatkeltésnek minősítik. A sajtó komoly része, az ellenzéki lapokat is beleértve, helyesli a kormány intézkedését és annak a nézetének ad kifejezést, hogy a kormánynak sikerül megtalálni a megfelelő eszközöket az ország pénzügyi problémáinak kielégítő megoldására.

Duca egyébként ma Bucarestbe érkezett és tanácskozásokat kezdett Anghelescuval és Tatucescuval az aktuális politikai kérdésekre vonatkozólag. Az Adeverul szerint

Anghelescu felvetette Duca előtt az erők egyesítésének kérdését.

illetve azt a tervet, hogy beküldjenek ki Bratianu György pártjával. Duca válaszában ezt az ügyet még korainak ítélte meg, a fiatal liberálisok Anghelescu ellen irányuló akciójával kapcsolatban kijelentette, hogy ezt a mozgalmat leszereli. A lap megállapítja, hogy Duca diplomatikus választ adott Anghelescunak, akit nem akar magára haragítani, ugyanakkor azonban a Bratianu Györggyel való kibékülést sem tartja kívánatosnak.

azokban az államokban, amelyek már előbb elrendelték a transzfermoratóriumot. Ezt a megállapítást igazolják a magyarországi és németországi viszonyok, mert ebben a két államban a transzfermoratórium elrendelése óta is csaknem olyan nehézkes a magándeviza ellátása, mint azelőtt volt. Egyébként Aradon most csupán a román-osztrák kereskedelmi kapcsolat méltó az említésre, mert e két állam között elég élénk a magán-clearing-forgalom.

Kirobbanás előtt áll

az angol-japán gazdasági háború

Tokióból jelentik: Az angol-japán gazdasági háború kitörése — ugylátszik — küszöbön áll. Japánban nagy elkéséredéssel nézik és a leghatározottabban tiltakoznak az ellen az akció ellen, amelyet Anglia és gyarmatai együttesen indítottak az olcsó japáni áruk kiszorítására. A japán ipari érdekeltségek sajtója késhégyig menő harcot hirdet Anglia ellen és Japán válasza az angol akcióra egy nagy ellenoffenzíva lesz Délamerikában

hez zárandókló ájtatossággal járulnak az emberek. A megdöbbenés, a lelket megrázó felemelkedés és a megbékélés hullámzó érzése minden emberet elő kell vegyen, ha ezt a tartalmilag halálisan egyszerű és megrázó játékot végignézi, amely a gazdag ember haláláról szól. Reinhardt hatásos instrumentálással fogja meg a lelkeket. Az egyszerű dobogóra az impozáns dómtemplom emberfeletti méretezésű szoboralakjai közül tinnek elő a dómtemplom aijtájából a szereplők, a dóm nagyszerű orgonája dörögve szól, nagy külső és belső zenekar, énekkarok hangjai törnek elő a templomból, a szomszédos épületekből elnyújtott hangok szólnak kísértetiesen és a hegyi magasból. Hohen-salzburgból misztikus zörejek keverődnek le a völgyi dómterre. A szereplők némelyike messze távlatokból rohan fel a színpadra és a halotthű skelet színész fenyegetően és dübörgőn hallatja a szózatot: memento mori! Alig két óra alatt — a nap már leáldozóban van — vége az élet és a halál játéknak. És az elfogódott emberek ütődötten, megilletődve néznek egymásra, amikor az üres színpadon halotti tárgoncát hozzák végig dob-benetes processzióban. A szereplők a német színészek legjavai és teljesítményük a legfelsőbb fokú művészet ebben a misztériumban. Egész életre szóló, felejthetetlen élményen mentünk keresztül.

Az egész kulturvilág felfigyel most a nagy Reinhardt egy új sikkból kiinduló rendezői teljesítményére, amely Goethe „Faust“-jának nagymértű, szabadteri előadását fogja az események gyújtópontjába állítani. A próbák a nyilvánosság legszigorúbb kizárásával folynak a híres Kőlovardában. Sikerült a próbákra többször bejutnom. Ebben a híres, régi kőlovardában egy meredek, szinte a mélybe zuhanó magas sziklafal sikkjának az alsó része képezi a játék helyét, ahol három

emeletre egymás felett páholyok vannak bevéve a gránit hegyoldalba. Ezen páholyok alsó két sorára van építve csiszolva, ragasztva, mondhatnám gobelinszerűen beledolgozva a „Faust“-város, a „Faust“-tragédia színei: az e célra már régebben beültetett idillikus virágos kert, Margaréta erkélyes háza, az Auerbach-pince, Faust alkímista laboratóriuma. A próbákat a világitási hatások miatt csak este és éjjel tartják, Reinhardt reggel négyig dolgozik. Egy kis asztal mellett pillantjuk meg őt, az ernyős lámpa rávilágít klasszikus arcára a csillagtalán éjszakában... Jegyzeteit nézegeti, diktál, majd megindul a nagy szcenárium felé, ahol éppen most hangzik el Mefisto-Pallen-berg ajkáról a gunyos hahota, amellyel traktálja a filozófia után érdeklődő tanítványt, Reinhardt most a két színész elé áll, szinte hozzájuk tapad és halkán adja szuggesztív utasításait, centiméterekre számítva ki minden mozdulatot és félcentiméterekre egy mimikus pózt. Mefisztófeles most felugrott félábrával az asztalra és groteszkül himbálva magát gunyosan sziszegi szofizmait az elképedt tanítvány felé. Reinhardt is szinte fenn van az asztalon és nézi, igazítja a nagy művész pózát. A jelenetnek vége van és újból kezdődik, de csak mint pantomim — hangtalanul... Olyan furcsa a két színész éjszakai hangtalan tirádája. Most beszélő kórus következik, azután a vásári jelenet, Bauern tánca és végre megjelenik Margaréta a kerti kettős játékban. A gyönyörű Helene Thimig játsza csodás bájjal Margarétát. Aztán leülnek Reinhardt színészei és úgy látom, hogy mindegyik Reinhardt-színész az életben is az mint a színpadon, ahol az odaültetett fák és virágok gyökeres frissességben virulnak, egy másik színpadon melán ütődötten rosszéli bitóán lógó skelet

(Folytatás)

Pörök lavinája indul a Skoda-per ítélete nyomán

Zeletzky védői okirathamisítással vádolják Uica tábornokot, Pomponiu ügyészt, hamis tanúzással Georgescu ezredest és Marulis Napoleon adóellenőrt

Bucurestiből jelentik: Országszerte rendkívül nagy feltűnést keltett Zeletzky Brunó perének befejezése és mindenütt váratlan eseményként tárgyalták a hadbíróóság szigorú ítéletét. Zeletzky Brunót a hadbíróóság három szavazattal kegyesen büntösnek mondotta ki pécsettörésben és katonai iratok jogtalan visszatartásában s ezért öt évre ítélte. A bucaresti-i lapok az éjszaka folyamán rendkívüli kiadásban közölték az ítéletet s a ma reggeli lapok már kommentárokat is fűznek Zeletzky Brunó elítéléséhez és kifejti, hogy ezzel a Skoda-ügy korántsem ért véget s tulajdonképpen csak most kezdődik. Egyes lapok szerint Zeletzkyt azért ítélték el, mert a lefoglalt katonai iratok között még mindig vannak olyanok, amelyeket nem tudtak megfajítani s az igazságszolgáltatás nem tudott elsiklani e felett a tény felett.

Zeletzky Brunót a szigorú ítélet rendkívül megrögzte. Az ítéletről már az ügyészség folyosóján értesült s amikor később cellájában megjelent a katonai főügyész, aki hivatalosan közölte vele az ítéletet, már össze tudta szedni magát s nyugodt szótlanúsággal hallgatta végig az ítélet kihirdetését. Zeletzky felesége amikor ugyancsak az ügyészség folyosóján értesült férje elítéléséről, fuldokló zokogásban tört ki, úgy hogy a család barátai vitték haza a megrögzött asszonyt. A Zeletzky-ügynek tehát még érdekes fejleményei várhatók a bucaresti-i lapok közleményei szerint.

Nagy feltűnést keltett a Curentul cikke, a mely első oldalon foglalkozik Zeletzky ügyével. A lapban Romulus Dianu, az ismert román publicista halált kér Zeletzkyre.

Somorian nézem a gyorsaságot, amellyel Zeletzky „ur” pere a befejezéshez közeledik — írja Romulus Dianu. Tehát nekem is sietni kell a kezemben lévő adatok felsorolásával és megírásával. Azok, akik figyelemmel kísérik a per eddigi fázisait, látni fogják, hogy az, amit most írok, — folytatás. Tehát kezdem.

Skodaéknál egy ágyu javítása többbe kerül, mint más üzemnél egy kész ágyu. A 100 mm. projektált, amelyet a Resica remekül gyártott, Skodaéktól rendelték meg, amely minden darab után 600 lejes pluszt jelentett. Jelentéktelen dolgokra 10 milliárdot fizettek ki Skodaéknak, majd „reorganizálták a hadügyminisztériumot” és akkor nem tudni miért — újabb 5 milliárd értékű megrendelést kaptak.

Nem kevesebb, mint tíz ipart tettek tönkre Skodaék Romániában — folytatja támadását a Curentul — majd rátér azokra az összegekre, amelyeknek összessége mutatja mennyivel károsították meg az államot.

A romániai fegyvergyárakban felhalmozott anyag 40 milliárd lej értékben (80.000 tonna), az „Oltenita“-lerakatnál 20 milliárd értékű nyersanyag (20.000), a Wickers- és Boxhall-szerződések 15 milliárd, Skodaék 16 milliárd, összesen 91 milliárd lej, amelyből a háború előtt 20 milliárdot, 1922-től 1932-ig 31 milliár-

dot fizetett ki az állam és a maradékot most fizeti gabonával, petrolcummal, fával, nem beszélve a fantasztikus kamatokról, amelyeket kiizzad magából.

Az itt közölt adatokat csak nekünk kellett volna tudni, de Zeletzky mindenről tudott, mindenről informáltak. Minden erőnkkel harcolni kell az állam érdekében az ilyen emberek ellen. Sem Zeletzky, sem Schmidt tábornok, sem Stolzenberg, sem Wickers, sem Boxhall ne tudjanak a mi titkainkról. A kémek és az árulók, mint Zeletzky és társai, csak azt érdemelhetik, hogy a lábuknál fogva felakasszák őket — írja végül a Curentul publicistája.

A Zeletzky-per védői egyébként ma benyújtották felebbezésüket a tegnapi kihirdetett és öt évi fegyházról szóló ítélet ellen. A legfelsőbb katonai törvényszék szeptember 15-ike körül fogja tárgyalni a felebbezést. Jól informált körökből származó hírek szerint

Megérkezett Aradra a bucaresti-i vegyvizsgáló intézet jelentése a világosi arzénos gyilkosságok ügyében

Nagymennyiségű arzént találtak a beküldött testrészekben. Újabb hat exhumálás lesz Világoson. Szakértő orvosbizottság kihallgatását kéri a védelem

Négy hónapon át tartó várakozás után, ma végre megérkezett Aradra a bucaresti-i vegyvizsgáló állomás hivatalos véleménye a világosi arzénos gyilkosságok ügyében. A vélemény előre látható volt. Minden bizonyíték arra mutatott, hogy Duma Florica, a világosi mérgekverő és öt letartóztatott társnője, tényleg elkövették ezt a szörnyű bűncselekményt, amellyel vádolták őket és egymásután tették el láb alól mindazokat, akiknek halála érdekük volt. A bucaresti-i vegyvizsgáló állomás értesítése közli, hogy

megvizsgálták a Világoson exhumált öt holttest beküldött részeit és azokban szokatlanul nagymennyiségű arzént találtak. Sokkal többet, mint amennyit rendes körülmények között az emberi test tartalmaz. Ez az öt ember tehát — minden kétséget kizáróan, — arzén-mérgezés áldozata volt.

Heteken keresztül kellett várni a vegyvizsgáló állomás jelentésére. Végül Duma Florica védője, dr. Gherman Dante aradi ügyvéd levelet írt dr. Minovic: bucaresti-i egyetemi tanárnak, a vegyvizsgáló állomás vezetőjének, akit megkért arra, hogy intézkedjen, hogy a vegyvizsgálat mielőbb megtörténjen és annak eredményét sürgősen közöljék az aradi hatóságokkal. Ennek a sürgetésnek tulajdonítható, hogy mára megérkezett a várt jelentés. Az eredmény újabb szenzációs események bekövetkezését jelenti. A vegyvizsgáló állomás jelentése nyomán

az aradi ügyészség már a jövő hét folyamán újabb exhumálásokat eszközöl a világosi temetőben. Az eddigi tervek szerint, hat gyanús körülmények között meghalt világosi gazda holttestét ássák ki és exhumálják.

A belső részeket ezuttal is a bucaresti-i vegyvizsgáló állomáshoz továbbítják.

A szenzációs fordulat nyomán, előreláthatólag újból megindul az a feljelentés-áradat, amely a vizsgálat első heteiben az aradi hatóságok felé irányult. A világosiak ugyanis az

a Skoda-művek vezetősége a közeljövőben felbontja szerződését a román állammal és azt a francia Schneider-Creuzot-gyárra ruházza át.

A Lupta értesítése szerint Zeletzky védői Radu Rosetti és Vasiliu-Cluj ügyvédek

feljelentést nyújtanak be Uica tábornok, a második hadtest parancsnoka és Pomponiu alezredes, hadbíróági ügyész ellen,

aki a Zeletzky-perben a vádat képviselte. A feljelentésben a két védő a tábornokot és az ezredest okirathamisítással vádolja. A védők azt állítják, hogy a Zeletzky kihallgatásáról szóló jegyzőkönyvet a hadtestparancsnok utasítására a főügyész önkényesen megváltoztatta, amit a védelem a tárgyalás során fényképfelvételekkel igyekezett is igazolni. Bünyádi feljelentést tesz a két ügyvéd Georgescu ezredes és Maruli Napoleon ellen is hamis tanúzás címén.

A bucaresti-i sajtó egyrésze elégtétellel fogadja a hadbíróági ítéletet és rosszalóan ir azoknak a tábornokoknak a magatartásáról, akik Zeletzkyt védelmükbe vették. Ezek a lapok megállapítják, hogy a hadbíróóság ítélete a tábornokokra nézve is marasztaló volt. A sajtó másik része megdöbbenve számol be az ítéletről és megállapítja, hogy a Zeletzky-, illetve a Skoda-ügy az ítélettel még nem ért véget, sőt csak most kezdődik el tulajdonképpen.

exhumálások eredményét várták és miután ez egyre később, már az a hír terjedt el a községben, hogy Duma Floricák büntetlenül szabadulnak. Ezt a hírt szorgalmasan kolportálta a mérgekverő rokonága és barátai köre s ha mást nem, azt eredményezte, hogy a mindentudó névtelen feljelentők ideiglenesen beszüntették működésüket. Most azonban, hogy Duma Florica és társnői bűnössége kétségtelenné vált, bizonyos, hogy újra előkerülnek mindazok, akik az arzénos gyilkosságok ügyéről valamit tudnak.

A szakértői vélemény megérkezésével kapcsolatosan dr. Gherman Dante védő már érdekes beadvánnyal fordult az aradi ügyészséghez. Az ügyvéd arra kérte az ügyészséget, rendelje el egy szakértő orvos-bizottság kihallgatását. A bizottság tagjaiként a beadványban a következők szerepelnek: dr. Nica, az állami kémiai laboratórium igazgatója, dr. Mager Aurel, a vegyvizsgáló laboratórium vezetője, dr. Călineanu Ervin, gyermek-kórházi igazgató, dr. Moga Cornelia belgyógyász és dr. Plesă János helyettes városi főorvos. Aziránt kéri kihallgatni az öt orvost, mennyi mérget tartalmaz a légyapír, amelyet Duma Floricák az arzénkészítéshez felhasználtak, milyen hatással bír ez a folyadék az emberi szervezetre és okozhat-e halált?

Kéri, hajtsanak végre nyulakkal megfelelő kísérleteket.

Végül az elhunytak kezelőorvosainak és a halálesetkor megjelent halottképek kihallgatását is. Az ügyészség a napokban dönt a védő ügyvéd érdekes kérelme ügyében.

CORSO-mozgó mai műsora!

A nagy sikerre való tekintettel, még egyetlen napra, mára prolongáltuk!

JAN KIEPURA

AZ ÉJSZAKA DALA

c. filmet.

Aradon visszavonhatatlanul utoljára!

Más mozgóban nem játszható!

Jön:

CORSO!

Paul Wegener

Poe Edgar Allan
világhírű novellája után

Öngyilkosok klubja

Szereplők:

detektív, újságíró,
gyilkosok, örültek,
fekete macska

Premier!

Szabadrábra helyezték

a csempészéssel vádolt dr. Eördögh Lászlónét, mig férje letartóztatásban marad

Az uriaszony előkelő aradi rokonságának eredménytelen intervenciója. — Letétbe helyezték a dr. Eördöghnére kivetett tizenhét-ezer lejes bírságösszeget — Hatvanezer lejre emelték Pécskán a bírságot — A szegedi ügyvéd-tanácsos a fennmaradt összeg lefizetéséig letartóztatásban marad

Nemcsak Aradon, hanem Szegeden, sőt Budapesten is nagy feltűnést váltott ki Eördögh László dr. szegedi városi tanácsos letartóztatásának híre, akít csempészés gyanúja miatt a pécskai határállomáson őrizetbe vettek és feleségével együtt Aradra szállították. Tegnaptól mára tisztázódott az a kérdés is, milyen társadalmi szerepet játszik Szegeden Eördögh László dr. és kik aradi, illetőleg erdélyi rokonai. A megállapítások érdekes adatokat hoztak napvilágra. Eördögh László dr., egyike Szeged legismertebb ügyvédek, aki tevékenyen részt vesz a városi közigyelvek vezetésében. Közérdekű tevékenységének elismeréseképpen választották meg a törvényhatósági bizottságtól tagválasztások alkalmával a szegedi városi tanács tagjává. A szegedi ügyvéd felesége román származású, akít közvetlen kapcsolat fűz több román előkelő családhoz. Az uriaszonynak Aradon is van igen közeli rokona, még pedig Avramescu Vazul dr. volt aradmegyei prefektus, kincstári főügyész. Eördögh Lászlóné a jelenleg Bucarestben élő Pap Danilla tábornok, volt kolozsvári hadtestparancsnok nagybátyja és ezen a révén több előkelő családhoz fűzi rokonai közték.

Vulpe Constantin aradi főügyész szerdán délben, amikor a szegedi városi tanácsos az aradi ügyészségre beszállították, nyomban megállapította, hogy a pécskai vámkirendeltségen felvett jegyzőkönyv hiányos és nem felel meg a törvény előírásainak. Még szerdán délben Pécskára visszavitték Eördögh László dr. ügyvédet és a feleségét, ahol új jegyzőkönyvet készítettek, amely már megfelelt a törvényes formákknak. Az új jegyzőkönyv azonban sokkal súlyosabb következtetéseket von le, mint az első esetben, mert

az első alkalommal megállapított 47.000 lejes vámmilletéken és bírságon kívül, még külön 17.000 lejt vetettek ki, úgy, hogy az összbüntetés most már 64.000 lejt tesz ki.

Csütörtökön délelőtt a házaspárt az új jegyzőkönyvvel együtt beszállították az aradi ügyészségre, ahol az aradi főügyész előszobájában, a vádlottak részére fenntartott rács mögötti padon foglaltak helyet eddig, amíg ügyük sorra kerül.

A kora délelőtti órákban Avramescu Vazul dr. aradi kincstári főügyész felkereste Vulpe Constantin főügyészt, akinek kérvényt nyújtott át, amelyben rokonainak, Eördögh László dr.-nak és feleségének szabadrábrahelyezését kérte.

Avramescu Vazul dr. kérelmében a legteljesebb erkölcsi és anyagi szavatosságot vállalt a letartóztatott rokonaiért és garanciát vállalt arra nézve is, hogy egy Eördögh dr. mint a felesége, minden bírói idézésre pontosan meg fognak jelenni az idéző hatóságok előtt.

Az aradi ügyészség azonban a törvényes rendelkezésre hivatkozott, a mely szerint a vámkihágáson tetten ért egyének abban az esetben is, ha felmentésük valószínűnek látszik, csak a hírt bírságösszeget letétbehelyezése ellenében helyezhetők szabadrábra.

Eördögh László dr., valamint védője, az a kérelmet terjesztették az ügyészség elé, hogy engedje meg magánőrizetbe helyezésüket. Készséggel hozzájárulnak ahhoz, hogy detektívek frizzék őket és kijelentették, hogy az összes költségeket sajátjukból fedezik. Ezt a teljesítették.

Órákban különben érdekes forrásból Eördögh-házaspár ügyében. Az ügyvédjegyzőkönyvből megállapí-

tatták, hogy az uriaszonyt azért tartóztatták le, mert az ő bőröndjében találtak meg a selyemkabátot és a ruhára való selymet. Ezért külön 13.000 lejre büntették az uriaszonyt. Pap Sándor dr. aradi ügyvéd, a házaspár védője

ma délelőtt lefizette az aradi adóhivatal pénztárába ezt az összeget és a hivatalos nyugtát bemutatta az aradi ügyészségen, ahol azonnal intézkedtek az uriaszony szabadrábra helyezése iránt.

Délben fél egykor hagyta el Eördöghné az aradi törvényszék épületét. Első útja Avramescu Vazul dr. családjához vezetett. A szegedi ügyvédet előzetes letartóztatási végzéssel az ügyészségi fogház igazgatójának adták át, aki külön cellában helyezte el Eördögh László dr. városi tanácsost.

A szabadrábra helyezett uriaszony azzal búcsuzott: férjétől, hogy rokonaival együtt mindent megtesznek, hogy a férj szabadrábrahelyezéséhez szükséges 47.000 lejt is előteremtsék.

Csoda történt a bodrogi kolostorban

Megszólt egy 11 esztendő néma leány — Aradi zarándokok a csodatétel szemtanúi — Zsinat elé kerül Ardelean Mária esete Bikszádon járt kezdett egy béna kisgyerek...

Aradon ma elterjedt a híre annak, hogy a bodrogi kolostornál csoda történt, amennyiben egy 11 éves gyermek, aki egész életében artikulálan hangokon kívül egyetlen szót sem tudott kimondani, megszólt és értelmes válaszokat adott a hozzá intézett kérdésekre. A csodálatos gyógyulás körülbelül 120 főnyi tömeg jelenlétében történt, akik között magyarországi görög keleti hívek is voltak. A zarándokokra rendkívül nagy hatást tett a csodálatos esemény, amelyről egy szemtanú elbeszélése alapján az alábbiakban számolhatunk be:

A bodrogi kolostor hosszú idők óta egyike a görög keleti vallású hívek legnépszerűbb búcsújáróhelyének. Messze földről jönnek ide évente néhányszor zarándokok, akik lelki bánatukra vigaszt, testi szenvedéseikre enyhülést keresnek az ősrégi bodrogi kolostor magányában... Aradról különvonat indult a Nagyboldogasszony napján rendezett tucsura, amelyen mintegy 120 görög keleti hívő vett részt. A bodrogi kolostor ősrégi templomában Marsieu Péter székudvari görög keleti lelkész Isteniszteletet celebrált, amelyen imát mondott: Ardelean Mária 11 éves leánykért, aki a biharmegyei Roit községből gyalog zarándokolt el Bodrogra édesanyjával és még három községbelivel, hogy testi fogyatékoságára gyógyulást keresen. Ardelean Mária 4 éves koráig egyetlen hangot sem tudott kiadni, majd négy éves korától fogva artikulálan hangok hagyták el ajkát, azonban egyetlen értelmes szót sem szólt életében. Szülei elhatározták, hogy elzarándokolnak vele Bodrogra s remélték, hogy a gyermek kigyógyul némaságából.

Az istentiszteletet celebráló pap hangos imával könyörgött az Urhoz, hogy kegyelme szerint engedje meg, hogy a kis Ardelean Mária megszólaljon és hangos szóval hirdesse isten dicsőségét. Amidőn az Isteniszteletnek vége volt, ortodox szokás szerint a miséző pap a gyermekekkel s a zarándokoktól kísérvé, háromszor megkerülte a bodrogi kolostort s midőn a ceremóniát befejezték, a tömeg nagy megilletődése közepette

a 11 éves Ardelean Mária megszólt és ér-

A király és Mihály nagyvajda megbetegedett a konstancai ünnepségeken

Nincs semmi ok az aggodalomra, mert mindkettőjük állapota jó

Bucurestiből jelentik: Az uralkodó tegnap délben 1 órakor váratlanul elhagyta Constanlát, ahol előzőleg részt vett a tengerészeti ünnepségeken. Az uralkodó hirtelen elutazásának oka az, hogy Károly király kissé gyengélkedik és ennek következtében sem az egyik hadihajón rendezett banketten, sem pedig az országos hadirokkant-egyesület szanatóriumának megnyitására nem jelenhetett meg. Emiatt az ünnepségek mai programjában változások is történtek. A király Konstancából egyenesen Sinaiába utazott.

Mihály nagyvajda gyengélkedik, amennyiben két nappal ezelőtt könnyebben meghűlt s ennek következtében nem vehetett részt a konstancai ünnepségeken. A ma reggel kiadott orvosi jelentés szerint a trónörökösnek semmi komolyabb baja nincsen s így komplikációktól nem kell tartani. Ma Mihály nagyvajda hőmérséklete 37,5 fok volt. Remélhető ezek szerint, hogy néhány napon belül úgy a király, mint a trónörökös teljesen egészséges lesz.

Az uralkodó egészségi állapotával kapcsolatban egyébként a következő kommunikét adták ki:

Károly király nagyobb fokú indiszpozícióban szenved és a mai napon jelentéktelen hőemelkedése volt.

telmes, teljesen érthető válaszokat adott a hozzá intézett kérdésekre.

A boldog édesanya sirva hálálkodott a templom kapujában, hogy gyermeke megkapta az Isten-től beszélni képességét. A jelen voltakon olyan nagy meghatóság lett urrá, hogy többen hangos sírásra fakadtak a csodálatos gyógyulás láttára. Marsieu Péter lelkész ezután szokás szerint kihirdette a csodát az egybegyűlt zarándokok előtt.

Az esetről jelentést tettek Marusca archimandritának, aki a csodálatos gyógyulás történetét a zsinat elé terjeszti.

Szamári tudósítónk jelentése szerint Nagyboldogasszony napján a szatmármegyei Bikszádon szintén csodálatos gyógyulás történt. A bikszádi monostorban egy 5 éves gyermek gyógyult meg nagy tömeg jelenlétében. A kis Varna Ioant Barsan de Jos községből vitte el a bikszádi tucsura nagyanyja, aki rendkívül vallásos asszony és erősen hitte, hogy születéstől fogva béna kis unokája meggyógyul. A nagyanya béna unokájával karjában hosszasan imádkozott a monostorban lévő Mária-kép előtt, majd a gyermekkel megcsókoltatta az Istenanya lábát. A gyermeket ezután letette a földre és a zarándokok tömegének nagy megilletődése közepette

a béna gyermek járni kezdett.

Az esetről jelentést tesznek a püspökségnek, a mely bizottságot küld ki a csodálatos esemény kivizsgálására.

Aradvárosi mozik műsora

Fél 8 és fél 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ: Ma utoljára. AZ ISMERETLEN VENDÉG. Főszerepekben: SZÜKE SZAKÁLL és LUCIE ENGLISH.

SELECT MOZGÓ: Repriz-premier. A RIO GRANDE GYÖNGYE. Főszerepekben: DOROTHY BURGESS, LEO CARILLO és JOHNNIE Mac BROWN. (Helyárak: 5, 8 és 13 lej).

JÓN: A SZÜKE VALÓOK. Zenés és énekes vizjáték. Főszerepekben: LIEN DEYERS, JOHANNES RIEMANN, PAUL HÖRBIER, JULIUS FALKENSTEIN, BLANDINE EBINGER.

H I R E K

Elethalál-harc
egy anyamedvével

Belgrádból jelentik: Délszerbiában a medvék olyan mértékben szaporodtak el, hogy az utóbbi hetekben alig találják el nap anélkül, hogy a vadászok embereket meg ne támadjanak. A Saar-hegységben egy medve egymaga négy embert sebesített meg, ketőt közülük elég súlyosan. Ugyanott egy nősténymedve egy bárányt ragadott ki a nyájából és két pásztor a bárány megmentésére sietett. A zsákmányát féltő vad felvette a harcot a két pásztor ellen, mindkettőjüket földre teperte és benyomta mellkasukat.

A medve eltávozott a harc színhelyéről s utjában egy favágóval találkozott, aki bár vele szemben semmi agresszivitást nem mutatott, mégis leteperte, úgyhogy a szerencsétlen embert eszméletlen állapotban két nap mulva találták meg a harc helyén. Harminc kilométerrel odébb ugyanez az anyamedve egy másik pásztorot támadott meg és az úgy, nekinyomta egy főtörzsnek, hogy a pásztor koponyatorést szenvedett. Mialatt az anyamedve birkózott a pásztorral, kölykei a medvebocsok, a pásztor lábikrájába kapaszkodva, kezdték marcangolni a szerencsétlen áldozatot.

— **IDÓPROGNÓZIS:** Felhős idő várható, átmenetileg némi hőcsökkenéssel, sok helyen zivataros esővel.

— **Hazaérkezett a polgármester.** Botioc Elek dr., Aradváros polgármestere, felbeszakítva nyári szabadságát, Aradra érkezett. A polgármester csupán egy napot tölt Aradon és tovább folytatja pihenését.

— **Herriot — szabadka díszpolgár.** Belgrádból jelentik: Szabadka meghívta Herriot-t, hogy látogassa meg a várost, mert át akarják nyújtani Szabadka díszpolgárságát. Herriotról egy teret neveznek el Szabadkán.

— **Gabonatörzst alakult New-Yorkban.** New-Yorkból jelentik: Beavatott körökből származó információink szerint, hatalmas gabonatörzst alakult New-Yorkban, amely a gabonaárak felemelését akarja keresztülvinni és a gabonatörzsdék állandó szemmel tartását, ellenőrzését tüzte ki programjával.

— **Dr. Pacha Ágoston püspök lourdesi miséi.** Lourdesből jelentik: Pacha Ágoston dr. megyéspüspök Lourdesből levelet írt a püspöki irodának. A levélben a püspök közli, hogy augusztus 12-ikén, pappá való szentelésének negyvenedik évfordulóján, önmagáért mondott misét Lourdesban, vasárnap, augusztus 13-ikán és kedden, augusztus 15-ikén pedig az egyházmegye káptalanjáért, lelkészéért, szerzeteseiért és a hívekért mondott misét. Hétfőn az egyházmegye serdülő és tanulói ifjúságáért imádkozott. A püspök levélben azt írja, hogy Lourdesban óriási a hőség. Az egyházmegye feje Lourdesból Lisieuxbe, Kis Szent Teréz kegyhelyére utazik, augusztus 24-én pedig visszatér Temesvárra.

— **Érdekes adatok a Nemzeti Bank legutóbbi kimutatásában.** A Banca Nationala legújabb heti jelentése szerint, a bank aranykészlete 9 milliárd 747 millió 730 ezer lej, amely összeg az egy héttel azelőtti aranykészlettel szemben, öt millió lej csökkenést mutat. A fenti aranyálladékból hat és fél milliárd lej a belföldön van. A devizák összege 560 és fél millió lej. A kereskedelmi váltótárca 9 milliárd 380 millió lejjel szerepel, ami 370 millió lej emelkedést mutat az előző hetivel szemben. A bankjegyforgalom 21 milliárd 229 millió lej, holott egy héttel ezelőtt 21 milliárd 377 millió lej volt. A bankjegy arany- és devizafedezete 35.79 százaléknak felel meg.

— **MEGTALÁLTÁK AMUNDSEN ELTÜNT GÉPÉT.** Tromsöből jelentik: Két norvég halász a Medve-éjszék közelében állítólag megtalálta annak a repülőgépnél a roncsait, amelyen Amundsen, a világhírű kutató és Guilbeaux pilóta annak idején Nobile segítségére siettek s amellyel utóközben szerencsétlenül jártak. A hír még megerősítésre szorul, részletek hiányoznak.

— **Leleplezik Briand szobrát.** Párisból jelentik: Passy sur Eure-ban a fegyverszünet megkötésének évfordulóján, november 11-én leplezik le Briand szobrát. A leleplezésnél Daladier mond beszédet.

— **Megrendelte a CFR az aradi viadukt alapzatát.** Újabb fordulat történt az aradi vasúti viadukt ügyében, amelyről az Aradra rövid időre visszaérkező dr. Botioc Elek polgármester hozott hírt. A polgármester ugyanis értesítést kapott Bucurestiből, miszerint a CFR vezérigazgatósága a Resica-műveknél mintegy 100.000 lej értékben megrendelte már a helyreállítandó viadukt alapzatát, amely — mint ismeretes — vastraverz-építményből fog állani. Erre vonatkozólag egyébként a CFR vezérigazgatóság hivatalos értesítése megérkezett Aradra is, csupán a vastraverzokról nincsen még semmi hír.

— **Óriási csendőr az uccán.** Mardidből jelentik: Tegnap egy csendőr hirtelen elmezavarában össze-vissza kezdett szaladgálni az uccán s kardjával fenyegette a járókelőket. Három asszonyt megsebesített. A dühöngő csendőrt végül egy rendőr lelőtte.

Bombamerénylet egy bolgár
ex-miniszterelnök ellen

Szófiából jelentik: Psepino fürdőhelyen Zankoff volt bolgár miniszterelnök ellen, aki négy barátjával sétált a fürdőhely egyik parkjában, ismeretlen tettesek bombamerényletet követtek el. Csodálatos véletlen folytán a volt miniszterelnök még csak meg sem sérült, egyik kísérője azonban súlyos sebesülést szenvedett.

Építkezők figyelmébe !!
Husz százalékos árleszállítás !!
Az Arad-Brádi r.-t. téglagyára
mészhomok tégláját
ezrenként 1000.-- Lejért
hozza forgalomba.

Megrendelések: **Arad-Brádi r.-t.-nél, vagy Barzava mészgyár és ker. R. T. Arad, Bul. Reg. Ferd. 6. Telefon 9-18. 2721**

— **Német rohamosztagosok budapesti látogatása.** Berlinből jelentik: A berlini pályaudvarról ma 80 ifjú rohamosztagos indult el Magyarországra felé. A fiatal hitleristák Budapesten tesznek látogatást. Vezetőjük felhívta figyelmüket arra, hogy ők az új Németország ifjúságának képviselői, akiknek külföldön meg kell mutatni, hogy milyen a német ifjúság s ezért viselkedésükkel dicsőséget kell hozniok a nemzeti Németországra. Az ifjú rohamosztagosok a magyar határig vasuton onnan pedig hajón teszik meg az utat Budapestig.

Ha jól és olesón akar uzsonnázni, menjen a Színházi Büfébe, hol naponta jégbe hűtött édes tej, Lapte Batut, Joghurt, aludtka, lefinomabb tea vaj kapható. Tulajdonos: **LOVAS KAROLY.** 2881

— **Likvidálják a városi kertészet üzletét.** Aradváros vezetősége csütörtök délutáni ülésén Jac gazdasági tanácsos javaslatára elhatározta, hogy a városi virágkertészet üzletét felszolja, mivel kevesebb jövedelmet hajt, mint amennyibe kerül. A város nyilvános árlejtés utján fogja likvidálni ezt az üzletet.

— **AKI NEGYEDSZÁZADÉVE KACAGTATJA AZ EMBEREKET... Budapestről jelentik: Gerard, a népszerű budapesti clown pénteken este a Beketow-cirkusz nyolc órai előadása keretében ünnepli 25 esztendő jubileumát. Huszonöt éve mulattatja embertársait Gerard, aki ez alkalommal megérdemelné a legjobb kitüntetést...**

— **A buszáki gyümölcsárosok kérése.** A buszáki gyümölcsárosok arra kérték Aradváros vezetőségét, hogy eddigi helyüket a szerbtemplom elől a gáji mozi elé helyezhessék át. Aradváros vezetősége csütörtökön foglalkozott az ügygel és megbizta a gazdasági hivatalt, hogy rendezze az ügyet.

Cuba után —
Equador következik

New-Yorkból jelentik: Kuba után most Equadorban várható forradalom kirobbanása. A kongresszus 20 szavazattöbbséggel megszavazta Mera elnök lemondását követelő javaslatot, mire a kormány lemondott ugyan, azonban az elnök a leghatározottabban ragaszkodik méltóságához. Ötöt katonaság szállta meg.

— **Óriási erdőtüz Franciaországban.** Párisból jelentik: Montrieux fensikján (Toulon közelében) példátlanul nagy erdőtüz támadt, amely megsemmisítéssel fenyegeti Franciaország egyik legszebb erdőterületét. Noha katonaságot is vontak be az oltási munkálatokba és ezek védőárkokat emeltek és ellentűzeket gyújtottak, nem sikerült a tűz terjedését megakadályozni. Katasztrófa fenyegeti a híres chartreuxi kolostort is, amely a tűz közelében fekszik. A hatóságok intézkedéseket tettek, hogy szükség esetén az egész vidéket kilakoltassák.

— **Ég egy nagy gázgránát-raktár.** Párisból jelentik: Aire sur Lys-ből (Lille mellett) jelentik, hogy egy ottani földalatti munició táborban ismeretlen okból tűz támadt, amely lassan a főraktárig harapódzik. A munició raktár, amely elsősorban gázgránátok felraktározására szolgált, alig hatvan méternyire van az országúttól. Douai és Lille katonai hatóságai minden óvintézkedést megtettek a lakosság védelmére.

— **Gandhi kapitányt.** Londonból jelentik: Gandhi, aki néhány héttel ezelőtt bejelentette, hogy haláláig tartó börtönbe kezd, tegnap abbahagyta börtönét. Elfogadta az indiai kormány feltételeit, ezért tartja már feleslegesnek a tüntető éhségsztrájkot. Abban egyezett meg a kormánnyal, hogy napi- és hetilapok járhatnak neki a börtönbe. Ezzel szemben újságíróknak nem adhat nyilatkozatot. Naponta csak két látogatót fogadhat, a „Haridsan”-nak hetenkint három cikket küldhet. Rendelkezéseire bocsátják mindazokat a könyveket és újságokat, amelyek forrásmunkául használhatók fel az „érinthetetlenek” érdekében kifejtett munkássága során. Miután ebben megegyeztek, Gandhi tegnap este már táplálékot vett magához.

— **Egy házaspár kiesett az ablakból.** Párisból jelentik: Bastiából (Korzika) jelentik, hogy a tengerre néző egyik szálló ablakából egy házaspár eddig ismeretlen okból a második emeletről a mélységbe zuhant és a tengerparti sziklára esett. Az asszony azonnal meghalt, a férfi oly súlyosan megsebesült, hogy eddig még nem lehetett kihallgatni.

— **Sok bort ivott egy kishú: belehalt.** Miskolcraól jelentik: Lillafüreden Szuhodolszki Géza ház-mester hétéves kishú a padlason egy tokaji borral töltött demizsonra akadt s abból igen sokat ivott Mire a szülők észrevették, már eszméletét veszítette. A kórházban alkoholemberzés következtében beállott szívbemulásban meghalt.

— **Kivégezték egy négyszeres német gyilkost.** Görllitzből jelentik: Az itteni fogház udvarán ma hóhérbárdal kivégezték Just Ede kleinpartwiti cipészt, a négyszeres gyilkost. A görllitzi esküdtbíróóság jogerős ítélete szerint Just 1930-ban megölte második feleségét, 1932. szeptemberében pedig harmadik feleségének hozzátartozóit: Groba Keresztély munkást, ennek feleségét és fiát. Az esküdtbíróóság négyszeres halálbüntetést szabott ki Just Edére.

Ellopták egy óceánrepülő műszereit

New-Yorkból jelentik: De Pinedo olasz repülő meg akarta javítani az egyenesvonalu repülés távolsági világrekordját s ma reggel akart utrakelni az Atlanti-óceánon és Rómán át, Bagdad irányába. Elindulása előtt azonban észrevette, hogy gépkocsijából ellopták légszűrőjét s több más repülőműszerét, úgy, hogy kénytelen volt elindulását elhalasztani.

— **Százszámra mészárolják le a szíriai keresztényeket.** Bagdadból jelentik: Az asszír keresztények üldöztetéséről és az iraki határőrség kegyetlenkedéseiről, borzalmas részleteket közölnek. Az iraki határőrség bosszuhadjáratot intézett az irak-szíriai határvidéken élő asszír keresztények ellen. Az iraki irreguláris rendőrség emberei az asszír keresztények százait lemészárolták. Egy angol tiszt az egyik határmenti szíriai faluban 350 holttestet számolt össze. Ugy hírlik, hogy ez az angol tiszt az iraki kormánytól éles hangú tiltakozást jelentett be a kegyetlenkedések ellen. Egy második jelentés szerint, az asszír keresztények vezére a Népszövetségnél újabb panaszt tett honfitársainak lemészárolása ügyében. Hír szerint Feysal király, Irak uralkodója, aki jelenleg Svájcban üdül, félbeszakítja szabadságát és repülőgépen hazautazik Irakba, mert a határvillongások sürgős intézkedésekre készítetik. Valószínűnek tartják, hogy Feysal király az asszír keresztényekkel szemben előékenyebb lépéseket fog hozni utazásának további célja az asszír kereszténység számára készített test az irak-asszír határon sokról elkészítse.

= Megjelent az augusztusi állami költségekről szóló királyi rendelet. Tudvalevően a román kormány elhatározta, hogy ezután a legpontosabban betartja az állami kiadások folyósításáról szóló terminusokat és az állami alkalmazottak, valamint a nyugdíjasok illetményeit minden hónap 20-ikától kezdve folyósítja, úgy, ahogyan azt a törvény előírja. Ezt az elhatározást meg is akarja valósítani a kormány, amit az is igazol, hogy az augusztusi állami költségekről szóló királyi dekrét már tegnap megjelent. Eszerint a rendes és rendkívüli költségvetésben az alábbi személyzeti, anyagi és vegyes kiadások szerepelnek: A nemzetvédelmi tárcára 100 millió lej rendes és ugyanannyi rendkívüli kiadás, a pénzügyi reszortban 82 millió lej, a közoktatásügyben 19 millió, a belügyben 51 millió, a közmunkaügyi minisztériumban 8 és fél millió, a földművelésügyi minisztériumban 65 millió 600 ezer, az igazságügyi tárcánál 5 millió, a kereskedelmi és ipari minisztériumnál 32 millió, a külügyminisztériumban 15 millió, a közegészségügyi és munkaügyi tárcánál 26 millió, a miniszterelnökségen pedig egy millió lej. A központi nyugdíjintézet kiadásaihoz augusztusban 152 millió 242 lejjel járul hozzá a kormány. A kincstári bonokra a rendkívüli költségvetésben állított be megfelelő összeget a minisztertanács.

Zsidó színház Berlinben

A porosz kormány a német zsidók kulturegyesületének engedélyt adott arra, hogy Berlinben zsidó színházat létesítsenek. Az engedélyt ahhoz a feltételhez kötötték, hogy a színház jegyeladása nem történhetik nyilvánosan és csak az egyesület tagjai kaphatnak jegyeket. A német zsidók kulturszövetsége az egyik berlini színházat fogja kibérelni az első német-zsidó színház céljára és a zsidó színház technikai és művészi személyzete csak zsidókból fog állni. A színháznak csupán annyiban lesz zsidó jellege, hogy az előadásokat németül tartják, de a darabok kiválasztásánál sem érvényesül semmiféle zsidó szempont.

= Őszre halasztják az aradi ügyvédek elleni adóárveréseket. Az Aradi Közlöny tegnapi számában közöltük, hogy az aradi pénzügyigazgatóság felsőbb utasításra, igen erélyesen hajtja be az ügyvédek adótarozásait. Többek között ma is árverést kellett volna tartani néhány ügyvédnél, akiknek kérésére az Ügyvédi Kamara vezetősége elhatározta, hogy küldöttségileg interveniál a pénzügyigazgatásnál, az ügyvédek ellen kitűzött adóárveréseknek őszre leendő elhalasztása végett, mert a nyári hónapokban az ügyvédi irodák künnlevőségei sem folynak be. Az intervenciónak bizonyára meg lesz a kívánt eredménye.

— Fican Ionel szabadlábon. Az aradi rendőrség csütörtökön reggel kísérte át az ügyészségre Fican Ionel volt aradvárosi polgármesteri titkárt, aki ellen az a vád merült fel, hogy meg akarta zsarolni Pap Miklós városházi intendáns. A volt polgármesteri titkár védelmét Friedmann Ignác dr. aradi ügyvéd látta el. Az ügyészségen Fican Ionel kijelentette, hogy távol állt tőle annak a szándéka, hogy zsaroljon. A főügyész az iratok áttanulmányozása után elrendelte Fican szabadlábrahelyezését, annál inkább, mert a vád nincsen kellőleg bebizonyítva és mert az összeg csekély.

— Ujabb kabintolvajt fogtak a strandon. Ma a késő délutáni órákban kabinfosztogatót fogtak el az aradi Neptun-strandon. Tascu Romulus szolgálatos detektívnel megjelent egy Szoth Ilona nevelő, Str. Miron 6. szám alatt lakó fiatal leány, aki elmondta, hogy a női osztályon közös kabinban vetkőzött és eltűnt a táskájából a készpénze. Tascu Romulus megfigyelés alá vett egy Sz Julianna nevű nőt, aki a károsult kabinjában vetkőzött és csakhamar kiderült, hogy gyanúja alapos volt, mert a megfigyelés alatt álló Sz Julianna nemcsak Szoth Ilona pénzt tulajdonította el, hanem kifosztotta a kabin többi látogatóját is. Az egyik hölgynek a kölnivíz tartóját, a másik kettőtől pedig egyintébebb fehérneműjét lopta el Sz Julianna, aki az egyik kárvallottal meg is mozdult, amikor kiderült a kabinfosztogató min. Tascu Romulus jegyzőkönyvet vett róla, majd egy kissé besötétedett. Sz Julianna rendőrségre, ahol őrizetbe

— JOAN CRAWFORD IZGALMAS AUTÓKALANDJA. Súlyos szerencsétlenség érte az amerikai filmek egyik népszerű színésznőjét, Joan Crawfordot, aki ezidőszelint Európában, a francia Riviérán tartózkodik. Mint Cannesből jelentik, a város egyik uccáján Joan Crawford autója beleszaladt egy másik autóra, amelyet Edith Rocher amerikai hölgy vezetett. Crawford autója felhorult és maga alá temette a színésznőt. Súlyos sérülésekkel emelték ki az autóból a film-sztárt, aki még ideg sokkot is kapott.

— Leleplezték a textilgyár fonalraktárának tolvajait. Az Aradi Textilgyár a napokban feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik nagymennyiségű fonalat lopnak a gyár egyik raktárából. A késő esti órákban Margescu komisár néhány detektív társaságában kiszállt Vatea Mihály Strada Campul Linistei 79. szám alatt lévő lakásába. Itt a házkutatás során egész halom, a textilgyárból lopott fonalat talált. Vatea Mihályt őrizetbe vették. Innen a komisár Szelenak Ilona Strada Poctului 2. szám alatti lakására ment és itt is rengeteg fonalat találtak. A vizsgálat befejezése után, valószínűleg már a holnapi napon, átkísérik az ügyészségre a két meglepett textilgyári alkalmazottat.

— Házadó-kivetőbizottsági napidíjak kiutalása. Felkérem azon volt bizottsági tagokat, akik a folyó évi házadó-kivetésnél működtek, hogy a már esedékes napidíjak kiutalása céljából a minisztériumhoz intézett kérvény aláírása végett pénteken d. e. 11 és 12 óra között a városháza előtt megjelenni szíveskedjenek. Giulan.

— Bucsu, bállal egybekötve, Pankotán. Pankotáról jelentik: A római katolikus templom felszentelésének emlékkünnepén, kedden bucsut rendeztek Pankotán, amelynek alkalmával a Kaiser-féle vendéglőben megtartották a szokásos svájbálat. A táncmulatság, amely a legkellemesebb hangulatban folyt le, a kora reggeli órákig tartott. A pattogó tánczenét Detz karmester vezetése alatt a gyermek-fúvószenekar szolgáltatta.

Ingyen nyaralhat

ha szerencsésje van

7 napon át a

Fekete tenger partján Movila-Tekirghiol-on,

ha résztvesz a Movila-Tekirghiol r.-t. 12 napos társasutazásán.

Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalaiban.

— Ma érkeznek vissza a Sportvonat utasai. A Kinizsi sportegylet által rendezett budapesti és bécsei társasutazás résztvevői — öt kellemesen eltöltött nap után — ma, augusztus 18-án pénteken érkeznek vissza Aradra. A Sportvonat, amely dél után három órákor indul el Budapestről, este 23 óra 39 perckor érkezik meg az aradi állomásra, ahonnan Temesvár felé folytatja útját.

— Bucuresti-i visszhang a jamboree-ről. Bucurestiből jelentik: Bucurestiben rendkívül jó hatást váltott ki a Gödöllőről érkezett román cserkészek beszámolója, amely szerint a jamboree közönsége meleg szeretettel fogadta a román cserkészek mutatványait, a jamboree vezetősége pedig mindent elkövetett, hogy a román cserkészek jól érezzék magukat. Külön emlékeztek meg a román cserkészek a soproni látogatásról, amelynek alkalmával tízezer főnyi közönség nézte végig a román cserkészek mutatványait. Kellemesen emlékeznek vissza a cserkészek a balatoni kirándulásra is, amelynek során szintén a legszívélyesebb fogadtatásban részesültek.

— Agyonverte lován a villám. Pintea Stefan galsai gazdálkodó kiküldte szolgáját a mezei csépléshez. A fiatalember lóháton tette meg az utat és amikor a legelőre ért, hirtelen nagy vihar keletkezett, amely után záporosó vonult el a község felett. A villámcsapások egymást érték és egy villámcsapás életveszélyesen megsebesítette Pintea szolgáját is. A szolgálta jobb oldala teljesen megszenesedett, míg a ló nyomban kimúlt. A szerencsétlenül járt embert a világi orvoshoz szállították be, életbenmaradásához azonban nem sok reményt fűznek.

— Ellopta lakásadója ruháit. Az aradi rendőrség Danciu László Bul. Regele Ferdinand 50. sz. alatti lakos feljelentésére ma őrizetbe vette Hanecker Imre radnai születésű, 49 éves volt tisztviselőt, aki Danciunál lakott Aradon és tőle több rend ruhát eltulajdonított. A vizsgálatot az ügyben bevették.

* URANIA HANGOS MOZGÓSZÍNHÁZ. TERMÉSZETES HÜVÖS TERELEN.

MA, PÉNTEKEN 5, 8 és 10 órákor

DOLLY HAAS
CARL LUDWIG DIEHL

legjobb filmje:

SCAMPOLO TÖKMAG KISASSZONY

Operottl. FRANZ WACHSMANN zenője.
PAUL HÖRBIGER — OSCAR SIMA.

Közkívánatra

Jön: A VADLOVAK VÖLGYE.

Holyarak: 10. — 13. — és 20 lei.

Jegyek elővételre WEISZ dohányfőzsdé délután 3 óráig Str. Alexandri (Salac-u) sarkán

— Hurokra került tolvaj aradi cselédeány. Az aradi rendőrség ma őrizetbevette Puica Mária 29 éves cselédeányt, aki Aradon Krenner Lászlónál volt alkalmazásban és munkaadójától különböző ruhaneműket lopott, majd megszökött. — Krenner Lászlóné feljelentést tett a rendőrségen és ma a bünygyi osztály egyik embere felismerte az uccán és előállította a rendőrségre, ahol őrizetbe vették.

— Ujtás az Uránia mozgószínházban. Az Uránia színház igazgatósága a közönség kényelmi szempontjából, a mai naptól kezdődőleg elővételi pöntárt létesített, a Weisz dohányfőzsdében, Strada Alexandri (Salacz-ucca) sarkán, ahol este 9 óráig módjában áll a t. közönségnek jegyét előre megváltani.

— Két embert mart meg Buzsákon egy veszett kutya. Buzsákon, Szlankó János kutyája, melyet láncon tartottak, megveszett és az arcán összeharapdálta Székess József husz éves buzsáki lakost. A város állategészségügyi hivatala intézkedett, hogy a kutyát megfigyelés alá vessék, mire a kutya Creciun Demeter sintérlegényt is szájon-harapta. Mind a két megharapott embert súlyos fertőzés-gyanúval azonnal a kolozsvári Pasteur-intézetbe szállították, míg a városi állatorvosi hivatal elrendelte, hogy mindazokat a buzsáki kutyákat, amelyek kerítés nélküli házaknál vannak láncre kötve, haladéktalanul vizsgálják meg, mert az a gyanu merült fel, hogy az állatokat egy kóbor veszettkutya fertőzte meg.

„Tessék beszállni!” — a rendőrségre

Budapestről jelentik: A VII. kerületi kapitányság rendőrbírója péntek reggel 10 órára tüzte ki a tárgyalást a Royal Orfeumban lezajlott botrány szereplőinek kihágási ügyében. Harmath Imre és Márkus Alfréd ellen botrány és verekedés címén indult eljárás. Bár Márkus Alfréd csak szenvedő fél volt a botrányban, mégis terheltként kell megjelennie a rendőrbíró előtt, mert neve szerepelt a rendőri jelentésben. A tárgyaláson kihallgatják a két terheltet és Zubek dr. rendőrkapitányt, aki ügyeletes rendőrtiszt volt a botrány estéjén, továbbá az intézkedő rendőröket. A rendőrbíró a kihallgatások után azonnal meghozza ítéletét.

— Az aradi turisták találkozó kirándulása. Az Erdélyi Kárpát Egyesület aradi Czárán Gyula osztálya folyó hó 19-ikén és 20-ikán kirándulást rendez Aradhegyaljárja. Az I. csoport délután 2 órákor indul a hegyaljai villamoson, menetiránya: Liváda—Feredő-forrás—Kaszója, menethossz 12 kilométer. A csoport vezetője: Záray Jenő elnök. A II. csoport este 6 órákor indul a hegyaljai villamoson, menetiránya: Radna—Solymos—Cigánykereszt—Kaszója. Menethossz: 25 kilométer. Vezető: Bratescu Zenó. A két csoport a kaszójai menedékháznál találkozik. 20-ikán reggel együttes kirándulás a Hegyes-csúcsra (800 m. m.). Menethossza: 6 kilométer. Viszszaindulás Hegyesről. Menetirány: Kaszója—Kocsma-hegy, Hidegkut, Feredő—Liváda, menethossz: 18—20 kilométer. Megérkezés vasárnap este 8 órákor Aradra. Kedvezőtlen idő esetén a kirándulást elhalasztják. Vendégek részt vehetnek és utazási kedvezményben részesülnek. Azon E. K. E. tagok, kik főzőedényeket ígértek, hozzák most magukkal, hogy azokkal az E. K. E. kaszójai menedékházat felszereljek.

Az aradi iparos-műkedvelők városi támogatása az állandó választmány előtt

A legközelebbi ülésen döntenek az ügyben

Aradváros vezetősége csütörtök délelőtti ülésén foglalkozott az aradi iparosok műkedvelői gárdájának beadványával, amelyben a kitünő együttes — tekintettel arra, hogy pénteken Budapestre szándékozik utazni, hogy résztvehessen a műkedvelői társulatok nemes versenyén — Arad városától 10.000 lej anyagi támogatást kért. A városi kulturatanácsos távollétében *Berzovan* János pénzügyi tanácsos terjesztette elő az ügyet és hivatkozással a költségvetési alap hiányára, ily értelemben kérte a városvezetőség határozatát. Dr. Nagy Sándor választmányi tag arra hívta fel a városvezetőség figyelmét, hogy egy olyan kulturális eseménynek lesz egyik főszereplője az aradi együttes, amelyen egy román, mint a magyar színpad jelesei szerepelnek és a pénzbeli támogatást ugyanannak a társadalmi osztálynak a kulturális képviselői kérik, akik a városi közterhek túlnyomó nagy részét viselik. Ezen ezért indokoltnak látja vitán felül, hogy az aradi iparosok együttesének kérelmét a város honorálja és ha kell, a föld alól is teremtsen elő azt az összeget, amivel elősegíti Aradváros kulturális érvényesülését külföldi sikerét.

Olariu István városi vezértitkár arra hívta fel a városvezetőség tagjainak figyelmét, hogy a törvény csakis abban az esetben engedi az ilyen szubvenció kiutalását, ha arra költségvetési fedezet van. Ebben az esetben is szükséges, hogy a temesvári közigazgatási vezérfelügyelőség tíz napon belül megadja hozzá a maga hozzájárulását. Mivel az együttes beadványa csupán ma került napvilágra az adminisztrációból, arra tehát nem lehet remény sem, hogy érdemben el lehessen intézni az ügyet. *Ursu* János dr. viszont azíránt fejezte ki aggodalmait, hogy a nyújtott segély veszedelmes precedenst fog képezni más aradi kultúregyesülésekkel szemben is. Hosszasabb vita után a városvezetőség oly értelemben határozott, hogy elvben nem foglal állást a beadványban kifejezett kérelemmel szemben, de utasítja az előadót, hogy a formalitások betartásával a legközelebbi ülésen újra terjessze elő.

A nagyszebeni állomás nem respektálja a CFR kedvezményes fűrdőjegyeit

Aradi családok panasza a vasúti vezérigazgatósághoz -- Teljes jegyet kellett megváltaniuk a fűrdővendégeknek

Szokatlanul érdekes, aradi vonatkozású ügy foglalkoztatja tegnap óta a CFR vezérigazgatóságát. A vizsgálat alatt levő panasz az utasforgalom emelésével kapcsolatos rendeltetéssel függ össze, mert több ismert aradi család javára nem akceptálták az államvasut vezérigazgatósága és a népjóléti minisztérium által kiadott kedvezményes vasúti igazolványokat.

Az államvasut utabban ismét számos fűrdő és magaslati gyógyhelyre szóló utazásnál 20—50 százalékos utazási kedvezményt helyezett kilátásba és ez alapon élénkebbé is vált az utasforgalom a CFR vonalain. Többek között igen sokan keresték fel néhány héttel ezelőtt a Sibiu (Nagyszeben) környékén levő magaslati gyógyhelyeket is. Az Aradról oda-került üdülők most tértek vissza lakhelyeikre és a legnagyobb megütközéssel közölték velünk, hogy valami rejtelmes tévedés következtében a sibiui (nagyszebeni) állomáson ritkán veszik figyelembe a népjóléti minisztérium ál-

tal az ottani üdülőhelyek vezetőségének küldött, a kedvezményes utazásra szóló igazolványokat, amelyeket pedig a CFR igazgatósága hivatalos bélyegzővel látott el. A pénztáraknál azt a kijelentést tették, hogy ők az ilyen igazolványok használatáról semmiféle leiratot nem kaptak, tehát a visszajövő utasoknak ismét meg kell váltani a teljes jegyet. A szebeni vasúti pénztárnál azt a felvilágosítást adták az aradiaknak, hogy Nagyszeben ez évben nem szerepel az 50 százalékos vasúti kedvezményezett állomások között, hanem csak a 20 százalékos turisztikai kedvezményű helyek közé sorolták, de ezt a 20 százalékot is csak a tour-retour-jegy megváltása esetén és csak 30 napon belül vehetik igénybe az utasok. Az ügy annál visszatetszőbb, mert néhány órával később egy másik vasúti hivatalnok akceptálta a miniszter és a CFR igazolványát. Emiatt azok az utasok ügyvédhez fordultak, akinek tanácsára panaszt tettek a CFR vezérigazgatóságánál.

Amikor a külföldön óriási propaganda folyik az idegenforgalom érdekében és ott horribilis kedvezményeket adnak a gyógyhelyekre utazó közönségnek, akkor nálunk is ugy kelene rendezni ezt a rendkívül fontos kérdést, hogy az utasok ne fizessenek rá a belföldi gyógyhelyek igénybevételére és a kedvezményt ne egyes alkalmazottak elhatározásától tegyék függővé.

SPORT KÖZLÖNY

A Ferencváros romániai turája során Aradra is ellátogat

Váradon kezdli útját, amely Temesváron és Aradon keresztül Bucuresztibe vezet

A Ferencváros csapata nagyszabású romániai turát bonyolít le, melynek során szerdán, augusztus 23-án Aradon játszik az AMTE ellen. Szombaton kezd meg turáját a pesti csapat Nagyváradon, ahol a Crisana együttesével méri össze erejét. Másnap Temesváron a Kinizsi ellen veszi fel a küzdelmet. Ezután Aradon játsza sorrendben harmadik romániai meccsét. Aradon mindenkor szívesen látott vendég a fradi. Városunkban a magyar proficsapatok közül a legszebben szerepelt. Két évvel ezelőtt tartalékos fedezetsorával szemképrázta játékokat mutatott. A pesti csapat abban az összeállításban jön romániai turájára, mellyel Ujpestet közvetlen a bajnokság elhódítása után 11:1-re győzte le a kupa-küzdelmek során. Akik látták az Ujpest keddi játékát, azok

tisztában lehetnek azzal, hogy ez milyen teljesítményt jelent.

A Ferencváros csatársorát Sárosi György irányítja, aki jelenleg a legklasszikusabb futballistája Magyarországnak. Tavaly még középfedezetet játszott, míg ebben az évben centert faragott belőle Blum Zoltán, a csapat edzője. Sárosi hatalmas játékindigenciájával hamarosan ezen a poszton is feltalálta magát és ma Meisl Hugó, az osztrákok sportdiplomátája szerint Európa legjobb centere.

Az AMTE a mérkőzésre nagy meglepetéseket tartogat a közönség számára. Aradi mérkőzése után Bucuresztibe megy a fradi. Turáját Bucuresztiben fejezi be, ahol szombaton (26-án) a Venus ellen, míg vasárnap exhibition meccset játszik a temesvári Ripensia ellen.

— Károly király osztja ki az érmeket az országos ifjúsági atlétikai bajnokságokon. Vasárnap, augusztus 20-án rendezik meg Predealon Románia ifjúsági bajnokságait és a Károly-kupaversenyeket. A sportesemény nagyszabásúnak ígérkezik, annál is inkább, mert azon az uralkodó is megjelenik és ő osztja szét a verseny végén a győzteseknek és helyezetteknek az érmeket.

O A pankotai „Sparta” kombinált csapata, amely ifjúsági és oldbojs-játékosokból állott, Nagyboldogasszony napján mérkőzött meg a szentannai USE első csapata ellen. Az eredmény 3:3 volt. A mérkőzés után a Casino nyári kerthelyiségében teaestélyt rendezett a pankotai „Sparta”. Az estélyen a legjobb hangulatban a kora reggeli órákig mulattak. A tánczenét az estélyen Purcsi Lajos cigányzenekara szolgáltatta. Az ünnepség kimagasló eseménye a kugliverseny volt.

O A világsiak legyőzték a pankotai Sparta-t. Tudósítónk jelenti: Világosan szerepelt kedden a pankotai Sparta első csapata a helyi Siriana ellen. A mérkőzést a világsiak nyerték meg 6:1 arányban. A győztesek góljait Vagalan (3), Suci, Sutea és Juhász lökték.

A másodosztályú bajnokság programja

Szeptember 3-ikán indulnak meg a pontokért menő küzdelmek

Az aradi kerületben a másodosztályú bajnokság küzdelmei, — mint azt már megirtuk, — szeptember 3-ikán veszi kezdetét. Az alábbiakban adjuk a bajnokság sorsolását, azzal a megjegyzéssel, hogy az elől állók a pályaválasztók, illetve rendezők:

Szeptember 3: Virtutea—AVMSE. Fortuna—Victoria, Vulturul—Titanus. Egyetértés—RAC, Banatul—Frontiera, Crisana—Juventus.

Szeptember 10: Vulturul—Fortuna, Banatul—Titanus, Astra—Victoria, Egyetértés—Frontiera, AVMSE—Juventus, RAC—Virtutea.

Szeptember 17: RAC—Crisana, Fortuna—Virtutea, Astra—Banatul, Juventus—Victoria, Frontiera—AVMSE, Titanus—Egyetértés.

Szeptember 24: Victoria—RAC, AVMSE—Titanus, Egyetértés—Crisana, Frontiera—Juventus, Virtutea—Banatul, Astra—Vulturul.

Október 1: Titanus—RAC, Astra—AVMSE, Juventus—Banatul, Victoria—Crisana, Egyetértés—Fortuna, Virtutea—Vulturul.

Október 8: Virtutea—Egyetértés, Vulturul—AVMSE, Juventus—Titanus, Banatul—Crisana, Victoria—Frontiera, Fortuna—Astra.

Október 15: AVMSE—Fortuna, Egyetértés—Banatul, Vulturul—RAC, Frontiera—Crisana, Virtutea—Victoria, Titanus—Astra.

Október 22: RAC—Fortuna, Titanus—Frontiera, Victoria—Vulturul, Crisana—Astra, Juventus—Virtutea, AVMSE—Egyetértés.

Október 29: Astra—RAC, Titanus—Crisana, AVMSE—Victoria, Frontiera—Virtutea, Juventus—Fortuna, Banatul—Vulturul.

November 5: RAC—Juventus, Titanus—Virtutea, Fortuna—Banatul, Egyetértés—Astra, Frontiera—Vulturul, Crisana—AVMSE.

November 12: Victoria—Titanus, Crisana—Fortuna, AVMSE—Banatul, Vulturul—Egyetértés, Juventus—Astra, RAC—Frontiera.

November 19: Juventus—Egyetértés, Astra—Virtutea, Banatul—Victoria, RAC—AVMSE, Crisana—Vulturul, Fortuna—Frontiera.

November 26: Victoria—Egyetértés, Frontiera—Astra, Banatul—RAC, Vulturul—Juventus, Fortuna—Titanus, Virtutea—Crisana.

Az ifjúsági bajnokság, valamint a szeptember 3-ikán kezdődő másodosztályú bajnokság sorsolását lapunk legközelebbi számban ismertetjük.

O Elmarad az ATE vasárnap Aradi Torna Egylet ma esti ülése közbejött a

Figyelem!
Nem minden
prezervatív. 1945

„OLLA”
GUM..?

„OLLA”
ne fogadjon el
„Olla” helyett
silány utánzatokat.

Teherautók új és használt kivitelben alkalmi áron szerezhetők be: A. Kálmán R.-T.-nál Aradon

Két és egynegyed milliárd lej kihitelezett összeget veszítettek az utóbbi négy évben a romániai hitelezők

A kölcsön kilencvenhárom százaléka elveszett — Nagy érdekességű csödkimutatás készült az igazságügyminisztériumban

Az összes minisztériumok között az igazságügyminisztériumban vezetett statisztika tükrözteti vissza legmarkánsabban a romániai közgazdasági, igazságszolgáltatási és a pénzügyi eseményeket. A Decusara tanár által vezetett statisztikai hivatal tegnap nyilvánosságra hozott kimutatása szerint 1929—1932. között elrendelt csődök

kétmilliárd 242 millió lej veszteséget okoztak a különböző hitelezőknek.

Százalékokban kifejezve, ez a veszteség a kihitelezett összegnek 93 percentje. A kimutatás szerint 1929-ben 460, 1930-ban 546, 1931-ben 517, 1932-ben 647 adós került csödbbe. Az 1932. évben az aktívák összege 392 millió lej, amelylyel szemben a passzívák 749 millió lej, a különbözet tehát 357 millió lej. De ebből csak 11,8 percent fejt be, amely az összes eljárási költségek levonása után 7 százalékra olvadt le, a veszteség tehát netto 93 percent. A négy év alatt keletkezett csődök aktíváiról szól az alábbi kimutatás: 1929-ben 248 millió lej, 1930-ban 196 millió 804 ezer, 1931-ben 265 millió 941 ezer lej, 1932-ben pedig 392 millió 134 ezer lej. A négy év alatt elrendelt 2370 csödügyben tehát egymilliárd és 102 millió 875 ezer lej volt az aktívák, amellyel szemben két és fél milliárd lej passzívák szerepeltek.

A fentebb közölt nagyérdekességű adatok jogászai vélemény szerint szükségessé teszik a csődeljárás reformját, a közgazdasági körök pedig azt hangoztatják, hogy nemcsak a csődreformot kell követelni, hanem az egész gazdasági élet átszervezését és a hitelélet új alapokra való helyezését.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, AUGUSZTUS 18.

Bucuresti, 12,10: Gramofonlemez. 13: Gramofonlemez. 17: Katonazenekar hangversenye. 18,15: Katonazenekar hangversenye. 19,20: Rádiógyetem. Felolvasás. 19,40: Massenet: „Manon” című operája gramofonlemezeken. Utána: Táncczene. — Budapest I, 7,45: Torna. Utána: Gramofonlemez. — 11: 1. Időszaki anyag. 2. Heine dalaiból. (Felolvasás). — Közben: Odeon—Parlophon gramofonlemez. 1: Déli harangszó. 1,05: Szervánszky szalonzenekar. 2,30: Hariss Győző vokálkvartette. 4,30: Diákfelőla. „Mesél a bécsi erdő”. (Strauss). 5: Toll Arpad és Jancsi cigányzenekara. 6: „A magyar királyi postamuseum”. Tutsok József előadása. 6,30: Petri Endre zongorázik. 7: „Megérkezik a segítség”. Révész Béla novellája. 7,30: Zoltán Irén énekel. 8,05: Külügyi negyedóra. 8,20: „Utazás a rivaldák körül”. Dr. Bánóczy Dezső gramofonrevüje. 9,40: Az I. honvédszázados fuvózenekara. 11,10: Időjárásjelentés. Majd: Veres Lajos és cigányzenekara. Bécs. 12,30: Híres művészek gramofonon. 13: Rádiózenekar. 16,45: Filmzene gramofonon. 17,20: Lorme Lola és Braun-Prager Katalin saját műveikből. 18,20: Régi németalföldi és malajai dalok. 20,15: Közvetítés Salzburgból. 23,20: Rádiózenekar. — Belgrad. 12: Gramofon. 13,05: Népies zene. 18,55: Nemzeti zene. 19,30: Lemezek. 21,30: Hangverseny. 22: Énekhangverseny a belgrádi nemzeti Opera művészeinek közreműködésével. 22,30: Rádiószimfóniák. 23: Nemzeti dalok. Majd: Táncczene. — Berlin. 17: Hangverseny. 19,15: Hangjáték. 20: Birodalmi műsor Leipzigból. 21,05: Hangverseny a rádiókiállításról. 23: Hírek, majd táncczene. Leipzig. 7: Torna. 7,30: Hamburgi hangverseny. 9: Torna. 13: Új gramofonlemez. 14,15: Zenekari hangverseny. 17: Rádiózenekar. 18: Könyvekről. 19: Leipzigi szimfonikus hangversenye. 21: Vidám dalok gitárkísérettel. 21,45: Hangjáték. 22,15: Az új Németország dala és indulói. 23,15: Hírek, majd táncczene. — Mor. Ostrava. 11,10: A rendőrség fuvózenekarának hangversenye. 15,50: Rádiózenekar. 18,45: Gramofon. — Róma. 18,15: Ének- és zenekari hangverseny. 21,15: Zenekari hangverseny. 22,15: Operatétel. — Svájc. Aleman adó. 18,30: Rádiózenekar. 20,10: Baijalajka zene. 21,30: Rádiózenekar. 22,10: Zürichi orgonisták hangversenye. — 22,40: Rádiózenekar. Varsó. 18,15: Rádióhangverseny.

19,55: Zenei előadás. — 20,15: Közvetítés Salzburgból. Mozart: Così fan tutte. 23,05: Táncczene.

SZOMBAT, AUGUSZTUS 19.

Bucuresti. 13,10: Gramofon. 14: Gramofon. 18: Könyv és román zene. 20,20: Gramofon. 20,40: Rádiógyetem. 21: Rádiózenekar. — Budapest I, 7,45: Torna. Utána: Polydor—Brunswick gramofonlemez. 11: 1. „A linzi magyar remete”. (Bacsányi János). 2. (Felolvasás). Közben: Odeon—Parlophon gramofonlemez. 1: Déli harangszó. 1,05: Hidy Gyulai Mária hegedül és Kerlay Ferenc énekel. Zongorán kíséri Polgár Tibor. 2,30: Az Országos Postászenekar. 5: A „Rádióélet” meseórája. 6: „Szent István koronája és a koronázási jelvények”. Mesterházy Jenő előadása. 6,30: Dalok. Énekl. Kertész Lajos, Zongorán kíséri K. Kain Kató. 7,10: Mit üzen a rádió? 7,50: Odeon—Parlophon gramofonlemez. 9: Szimfóniáadás a stúdióból. „A kitagadottak”. Három történelmi egyfelvonásos. Irta: Vitéz Somogyvári Gyula. I. „Utolsó szárnycsapás”. II. „A virágember”. III. „A fiu nem üthet vissza”. Majd: Aradi Farkas Sándor és cigányzenekara a Bodó-kávéházból. Solthy György énekszámával Budapest II. 7,10: Kristály gramofonlemez. — Bécs. 12,30: Gramofonhangverseny. 13: Rádiózenekar. 17: Citerazene. 18: Badeni fuvózenekar hangversenye. 20,05: Gramofonkabaré. 21,20: Sil Vara: A negyvenéves asszony, háromfelvonásos. 23,15: Rádiózenekar. — Belgrad. 12: Gramofon. 13,05: Népies zene. 13,30: Nemzeti dalok. — 18,55: Gramofon. 20: Nemzeti dalok. 21: Gramofon. — 21,30: A királyi gárda zenekarának hangversenye. — 22,20: Gramofon. 23,50: Táncczene. — Berlin. 17: Fuvózenekar. 20: Birodalmi műsor: Frankiurt. — 21,05: Halleből vidám est. 23: Hírek, majd táncczene. — Kassa. 12,30: Gramofon. 13,30: Katonazene. 19,35: Gramofon. 20,25: Gramofon. — Mor. Ostrava. 11,10: Gramofon. 13,30: Rádiózenekar. 15,50: Katonazene. — 19,05: Gramofon. 19,25: Fuvózene. 23,15: Rádiózenekar. — Róma. 18,15: Rádiózenekar. 19,40: Gramofon. — 21,45: Énekhangverseny. 23,30: Az Augusto zenekarának hangversenye. — Svájc. Aleman adó. 18: Harmonikazene. 19: Filmzene gramofonon. 20,20: Fall, Kálmán és Lehár-zene gramofonon. 21,30: Hangverseny. 23,15: Táncczene. — Varsó. 17,50: Lemezek. 18,15: Rádióhangverseny. 21: Könyv zene. 22,30: Lengyel zene. — 23: Táncczene. 23,40: Táncczene.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apró hirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

GYERMEKSZERZŐ FIATAL NŐT házmunkákra (takarítás, koszthordás, kis-mosás) és gyermek mellé keresek. Csakis jó bizonyítványokkal jelentkezni kizárólag naponta 1—2 között délben a Str. Mocioni 18. alatt Dr. Kerkesnél lehet.

EGYÉVES gyermek mellé keresek fiatal gyermekleányt. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2961

Kaucióval rendelkező pénzbeszedőt keresünk

Arad, Bihar, Alba, Hunedoara megyék területére; az effective behozott összeg 50 százaléka a pénzbeszedő jutalmát képezi, melyből fedezni tartozik összes kiadását.

Ajánlatok az Országos Zene-Szimfonikus aradi fiókjához nyújtandók be 1. hó 21-ig, str. Eminescu 28. sz., d. u. 16 óráig.

LAKÁS.

KERES csendes urihelyen különbejárta szobát, fűdőszobahasználattal, fiatal házaspár. Cimket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

CSANADI, SZEBENI bank botétkönyv ért építési anyagokat adunk. Transilvania. volt Radnai-ut 10. 2962

BLADO olosón, jókarban levő jégszekrény és háztartási cikkek. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

12 és 6 személyes ezüst evőeszköz, antik vitrin, Bledermayer székek, perzsaszőnyegek, pohely és piké raglások, antik asztalok, aranyhal tartó, Schöberl ágy, szekreter, márkás porcellánok, perzsaszőnyegek, utazóbőröndök, zongorák, íróasztalok, könyvszekrények, aranyozott szalon, antik lámpa, ezüstkanszok, ebédlő, háló berendezések, teli vitrinok, festmények, ékszerek, ezüstdíszek, divány, üveg- és porcellán servisek stb. eladó. SALGONE bizományi üzlete. Str. Horia (Széchenyi-utca) 1. Neuman-palota.

Tört aranyat azonnal legmagasabb áron fizetek. Sürgősen keresek ezüst tálcákat és tálakat, 6 és 12 személyes ezüst evőeszközöket, háló, ebédlő, uriszobaberendezéseket, perzsa és gyári szőnyegek, figurális porcellánokat stb. SALGONE bizományi üzlet, Arad, Strada Horia 1. Neuman-palota. 1000

HAROMSZOBA. elő- és fürdőszobás lakás, parkirozott udvarban v. Lujza-utca 8. sz. alatt szeptember 1-re kiadó. 2964

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben. 800

II. EMELETEN

2—3 szobás lakások központi fűtéssel és teljes komforttal, szobánként évi 10.000.— lej bérösszegért, november 1-re kiadó. Bővebbet a házfelügyelőnél, Piata Catedralei No. 5.

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST.

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Távíratcim: „HUNGARIOTEL”.

Modern dióhálo és ebédlő

olcsón kapható a termelőnél Str. A. Gavra 22- (Csernovics-u. 2859

INGATLAN.

Szántóföldek

Aradtól 8 kilométerre, országu. mellett, katasztrális holdanként 8.000 lejtől eladó. Petrán-Iroda. Arad, Piata Aviam lancu 16. (Szabadság-tér). 2963

ÜZLETEK.

KET RAKTARHELYISÉG volt Szabadság-téren kiadó. Bővebbet: Weiss patikában. 2949

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnalra kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS A „COMISIO” Hálósobák 3500 lejtől, ebédlők 6000 lejtől, ebédlő kredencék 1800, uri szobák, írda berendezések, modern konyha kredenc 850, granitúrák 1000 lejtől, réz-ágyak, rugany és párna matracok, sodronvok, zongorák, 0-as és 2-es kászák, Singer varrógépek, vaságyak, valódi és belöldi perzsa szőnyegek, jégszekrények, festmények, porcellánok, Ezüst, aranyat, brilliánt a legmagasabb áron veszünk készpénzért. — Gyakra a legmagasabb áron az általunk képviselt ház folyóttia Megh legolcsóbbban vállaljuk üzlet Bul. Rev. M. mellett